עשין רכו: בה ב מיי׳ שם פ״ב הלכה

הגהות הב"ח

(h) גמרא עד הכא מאן אייתיה אמר ליה אביי עד

זכל אימיה דמחייבא

ביבאן ומיכן ככ"כ: (ב) שם לגדול פטור מדאורייתא קטן נמי [פטור] מדרבגן נ"ט

לומר: (ג) שם בית שמחי ור׳ ישמעאל ור׳ אליעזר כולהו: (ד) רש"י

ד"ה עד הכלו מלון אייתיה עד ירוטלים מי הכילו דכדי עלייה מירושלים וכו' מי הביאו והלא

'לח"כ מה"ד דמחייבא:

ומו כ מס 7 רבורייבא: (ס) תום' ד"ה אימיה דמחייבא נשמחה:

(ו) ד"ה ישנה וכו׳ עולת

תמיד הואי: (1) ד"ה דנין וכו' ואף על גב וכו' מכף אחת וכו' משעה

משום לתני:

רבינו חננאל (המשך)

לדברי (ב״ה) [ב״ש] וקטן סומא שיכול להתפתח לדברי שניהם מאי ופשטה

אביי כל היכא דגדול חייב

מן התורה קטן נמי כו׳ מדרבנן פטור: **מתני'** ב״ש

אומרים הראייה שתי כסף

אומרים הואירה שתי כסף כו'. ת"ר הראייה שתי כסף שהיא כולה לגבוה מה

שאין כן בחגיגה שהחגיגה

. החלב והדם לגבוה והבשו

לבעלים ועוד מצינו בעצרת שהזהיר הקב״ה

בעצות שוווחיו הקביה לישראל בעולות ושלמים וריבה בעולות. ובה"א

החגיגה גדולה מז הראייה

שהחגיגה ישנה לפני מתן

וורה שנאמו היובחו זבחים שלמים לה' פרים

וכי תימא והא התם נמי כתיב ויעלו עולות והנה

הקריבו נמי קודם מתן תורה עולת ראיה ההיא

עולה שהקריבו ישראל

קודם מתן תורה עולת תמיד הואי. ועוד מצינו בנשיאים שהקריבו פר

ואיל וכבש לעולה והקריבו לזבח שלמים פרים שנים וגו׳. ודחינן

ב״ה עצרת קרבן צבור ואין דנין קרבן יחיד מקרבן צבור. ודחינן ב״ש עולה

שהקריבו ישראל במדבר

שווקר בו ישואל במובו עולת ראיה הואי. קרבן נשיאים אינו נוהג לדורות.

אמר אביי ב״ש ור״ ישמעאל ור׳ אליעזר כולהו סבירא להו עולה שהקריבו

א) בגמ' לא מלינו זה רק גב

סוכה בסוכה ד' כ"ה ואולי

שנאמר

הכלו אינ. בשמחה א יי ולילך ייגו

ל) ס"א אביי, ב) [בן לקים וכן איתא בפסחים קיט.],

ג) ויבמות ה:ז. ד) סוטה מ: זבחים קטו:, ה) [לא היה לו פנאי ואח"כ בשבת כנ"ל להגי׳ וע״שו. ו) ושמות כדו. ל"ל כבש, ה) [וע"ע
ל"ל כבש, ה) [וע"ע
תוספות ב"ב קסו: ד"ה רבעתיםן, ט) ודיבור זה שייך

תורה אור השלם 1. וחנה לא עלתה כי יָּגְיּשָׁה עד יִגְּמֵל אָמְרָה לְאִישָׁה עד יִגְּמֵל הַנָּעַר וַהֲבָאֹתִיו וְנִרְאָה אֶת פְּנֵי יִי וְיָשֵׁב שָׁם עַד עוֹלָם: שמואל א א כב ב. שמואל א א כב. 2. וַיִּשְׁלַח אֶת נַעֲרִי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וִיעלי וַיִּוְבְּחוּ זְבָחִים שְׁלְמִים לַיְיָ

גמרא עולה שהקריבו ישראל במדבר עולת תמיד הואי. עיין יומא דף לד ע״א תוספות ד״ה העולה: תד"ה הראיה כו' ומדרבנו היא. עי' קלושיו

יו ע"ח תד"ה ונילף:

גליון הש"ם

מוסף רש"י עולה שהקריבו ישראל במדבר. דכתיב (שמות כד) ויעלו עולות (יבמות ה:). כללות נאמרו בסיני. ילא נתפרשה לו, כגון בסיני נאמר (שמות כ) וזבחת עליו את עולותיך ואת שלמיך, ילא פירש מתן דמים כילד הקטרת אימורים והפשט ויקרא באהל מועד פירשה יחומה לז: וכנוי"ז זרחיח

רבינו חננאל

בה"א כל שאינו יכול לאחוז בידו של אביו ולעלות מירושלים להר הבית שנאמר שלש רגלים. הביא הקטנים ופרקינן שהיתה אמז ממקומם . הביאתו אמו מיכן ואילך שאינה חייבת בראייה משלימתו לאביו ומקשה לב"ש דאמרינן אם יכול לרכוב על כתיפיו של אביו ולעלות חייב. והא שמואל דיכול לרכוב הוה וכתיב וחנה לא עלתה כי אמרה לאישה עד יגמל הנער והביאותיו ונראה את פני ה' וישב שם עד עולם. י. שב שם כו עולם. ודחי ב״ש ולטעמיך חנה גופה אמאי לא עלתה מי לא מיחייבא בשמחה אלא ווחששהו משום חולשא נייים אור משום הכי חנה דאורחא משום הכי חנה נמי פטורה דאמר f) חולין ומשמשיהן פטורין מן הראיה. בעי ר״ש בר אבא קטן חגר שיכול להתפשט

כל נרכן ופירשו לו לחחר שהוקם

המשכן באהל מועד שהרי לא נתפרשו שם הלכות עבודה ככל הצריך אלא

מזבח אדמה תעשה לי וזבחת עליו את

עד הכא מאן אפייה. עד ירושלים מי הביאו וזי והלא משהוא יכול (כ) דמהייבא אימיה בשמחה. פירש רש"י בפרק קמא דקדושין להיות חוץ מאמו יכול לאחוז ביד אביו דכדי עלייה מירושלים להר הבית אתה אומר שיחנכוהו ועד ירושלים מי הביאו: מחייבא בשמחה. לעלות לרגל ולשמוח בחג עם בעלה דעל השמחה נצטוו נשים דכתיב

ושמחת אתה וביתך (דברים יד): מכאן ואילך. דאימיה לא מחייבא עד הכא מאן אתייה אמר ליה אביי עד הכא להתראות בהר הבית: עד יגמל. (6) ארמיחייבא אימיה בשמחה אייתיתיה אימיה לסוף כ"ד חודש שכן תינוק יונק מכאן ואילך אם יכול לעלות ולאחוז בידו של ומשנה ראשונה הוא יכול לרכוב על אביו מירושלים להר הבית חייב ואי לא פמור כתיפו של אביו כדי לעלות מירושלים השיב רבי תחת בית הלל לדברי בית שמאי הר הבית וכל שכן משילה למשכן: וחנה לא עלתה כי אמרה לאישה עד יגמל הכי גרסי' קטן חיגר לדברי בית הגער והביאותיו והא שמואל דיכול לרכוב שמחי וסומה לדברי שניהן. דחילו חיגר לדברי בית הלל לא מיבעיא לן על כתיפו של אביו הוה א"ל ¢אבוה ולטעמיך דלא מחנכינן ליה דהא אמרינן אין תיקשי לך חנה גופה מי לא מיחייבא מחנכין אלא לקטן שיכול לאחוז בשמחה אלא חנה מפנקותא יתירתא חזייא ולעלות ברגליו בירושלים וזה אינו ביה בשמואל וחשא ביה בשמואל לחולשא יכול אבל לבית שמאי דמחייבי לחנכו דאורחא בעי רבי שַמעון קמן חיגר לדברי משיכול לרכוב קטן חיגר יכול לרכוב בית שמאי וסומא לדברי שניהם מהו היכי על כתיפו של אביו והסומא יכול דמי אילימא בחיגר שאינו יכול להתפשם וסומא שאינו יכול להתפתח השתא גדול לאחח לב״ה מהו לריך חינוך או לא: שחינו יכול להתפשע. שחין סופו להתפשט עולמית: הטו מיבעית. פטור קטן מיבעיא לא צריכא בחיגר שיכול הלא אין חינוך קטן אלא כדי להנהיגו להתפשם וסומא שיכול להתפתח מאי אמר שיהא סרוך אחר מנהגו לכשיגדיל אביי בכל היכא דגדול מיחייב מדאורייתא וכיון שזה פטור לכשיגדיל למה לי קשן נמי מחנכינן ליה מדרבנן כל היכא חינוך: שיכול להתפתח. קודם דגדול פמור מדאורייתא מדרבגן ים קמן נמי שיגדיל: מלינו בעלרת. בפ׳ שור פטור: ב"ש אומרים הראייה שתי כסף או כשב והקרבתם על הלחם שבעת כו': ת"ר בית שמאי אומרים הראייה שתי כבשים תמימים ופר בן בקר אחד ואילים שנים יהיו עולה לה' וכתיב כסף והחגיגה מעה כסף שהראייה עולה ושני כבשים בני שנה לזבח שלמים כולה לגבוה מה שאין כן בחגיגה ועוד מצינו (ויקרא כג): ישנה לפני הדיבור. בעצרת שריבה בהן הכתוב בעולות יותר מבשלמים ובית הלל אומרים הראייה מעה קודם מתן תורה הקריבו שלמים בסיני דכתיב וישלח את נערי בני כסף וחגיגה שתי כסף שחגיגה ישנה לפני ישראל (שמות כד). ואע"ג דהאי קרא הדיבור מה שאין כן בראייה ועוד מצינו כתיב בואלה המשפטים לאחר עשרת בנשיאים שריבה בהן הכתוב בשלמים יותר מבעולות ובית הלל מאי מעמא לא אמרי הדברות קודם עשרת הדברות הוה ואין מוקדם ומאוחר בתורה והכי תניא במסכת שבת בפרק ר' עקיבא כבית שמאי דקא אמרת ראייה עדיפא דעולה (דף פח.) רבי יוסי אומר בשני עלה כולה לגבוה אדרבה חגיגה עדיפא דאית וירד בשלישי עלה וירד ברביעי ירד בה שתי אכילות ודקא אמרת נילף מעצרת ושוב לא עלה בחמישי בנה מזבח דנין קרבן יחיד מקרבן יחיד ואין דנין קרבן והקריב עליו קרבן בששיה) ניתנה תורה יחיד מקרבן צבור ובית שמאי מ"ם לא אמרי כבית הלל דקאמרת חגיגה עדיפא דישנה ואין אתה מולא בנתינת התורה בנין מזבח אלא באותו שנאמר וישלח את לפני הדיבור ראייה נמי ישנה לפני הדיבור נערי בני ישראל וגו׳. ולקמן פריך התם נמי עולה הואי: נשיאים. ודקאמרת נילף מנשיאים דנין דבר הנוהג בחנוכת המזבח הקריבו שלמים יותר לדורות מדבר הנוהג לדורות ואין דנין דבר מעולות דכתיב כל הבקר לעולה וגו' הנוהג לדורות מדבר שאינו נוהג לדורות וכל בקר זבח השלמים וגו' (במדבר ז): ובית הלל מאי שנא חגיגה דישנה לפני שתי אֿכילות. מזבח ואדם: נשיאים הדיבור דכתיב יוזבחו זבחים שלמים ראייה קרבן יחיד וראייה וחגיגה קרבן יחיד נמי הכתיב ²ויעלו עולות קסברי בית הלל אבל כבשי עלרת קרבן לבור ומתרומת יעולה שהקריבו ישראל במדבר עולת תמיד ∞4 הלשכה: ראייה נמי ישנה לפני הדיבור. דעולה נמי הוה התם: הואי ובית שמאי סברי עולה שהקריבו מדבר הנוהג לדורות. כבשי עלרת: ישראל במדבר עולת ראייה הואי אמר אביי עולת חמיד הואי. חובת כל יום ויום בית שמאי (2) ורבי אלעזר ור' ישמעאל כולהו ולא גמרינן מינה: עולם ראייה סבירא להו עולה שהקריבו ישראל במדבר הואי. על שם ויחזו את האלהים": עולת ראייה הואי ובית הלל ורבי עקיבא ור' כללות נחמרו בסיני. הרבה דברים יוֹםי הגלילי כולהו סבירא להו' עולה נאמרו סתומים בסיני שלא נתפרשו שהקריבו ישראל במדבר עולת תמיד הואי

(דף לד: ושם) גבי אשה בעלה משמחה בבבל בבגדי לבעונין בא"י בבגדי פשתן והכא משמע דבשלמי שמחה מיירי והתם (בד"ה אשה) פיי וכן נפ"ק דר"ה (דף ו: ושם): דיבול לרבוב על בתיפו של אביו.

שהיה גדול קנת אבל לא מצי לאחוז בידו ולעלות ברגליו: בחינר שיכול להתפשמ. מקמי גדולו מאי מי אמרינן דכיון דגדול המיחייב מדאורייתא גבי קטן נמי מיחייב בחינוך דמידי הוא טעמא בקטן אלא משום לחנכו דידע כשהוא גדול או דלמא כיון דגדול

בהכי לא מיחייב גם קטן לא: הראייה שתי כסף. ° ומדרבנן הוא דמדאורייתא אין לו שיעור לקרבן רק לאשם מעילות (שבועת העדות) דכתיב ביה כסף שקלים (ויקרא ה) ותנן בכריתות (דף כו:) המפריש שתי סלעים לאשם והא דאמרינן בזבחים (דף מח.) [לא יהא ספיקו חמור מודאו מה ודאו חטאת בת דנקא אף ספיקו אשם בר דנקא] ובמנחות (דף קו:) יביא ¹⁾ אשם הוא ונסכיו בסלע לאו דוקא קחשיב דאמרינן בפרק ב' דכריתות (דף י:) יביא י אשם בסלע וכן הא דאמרינן בפ׳ הוליאו לו ביומא (דף נה:) נישקול ארבעה זוזי ונשדי בנהרא לאו דוקא דלא בעי כולי האי ובפ"ב דמנחות (דף קו: ושם נד"ה כנש) פירשתי ^{ה)}: ישבה לפני הדבור. וס"ל עולת (ו) ראייה הואי כדקאמר בסמוך:

ש) קרבן יחיד. כגון חגיגה ובפ"ה דיומל (דף נא. ושס) דקרי ליה קרבן לבור היינו גבי פסח שני כדהאמר התם חגיגה מ"ט מהריא קרבן לבור דאתיא בכנופיא פסח נמי אתיא בכנופיא איכא פסח שני דלא אתיא בכנופיא:

דנין דבר הנוהג לדורות. ולא בעי למימר דנין יו"ט מיו"ט לאפוקי נשיאים דחול הוי דלא מצינו ליה האי חילוקא בשום מקום (י) אע"ג דלקמן פרק חומר בקודש (דף כג: ושם) ילפינן לירוף כף אחת הכתוב עשה כל מה שבכף אחת ולא פרכינן דורות משעה לא ילפינן דהתם כיון דליכא למלפי מדורות ילפינן ליה שפיר משעה אי נמי שאני התם דתני ביה קרא תריסר זימני כדאמרינן בפ"ק דמנחות (דף ח:) ובפרק הקומן רבה (שם דף יט:) גבי כלי הלח מקדש הלח ויליף שמואל דורות משעה

דתני ביה קרא תריסר זימני: ורבי ישמעאל ורבי אלעזר וכו'. ואין להקשות ושבקי ב״ה ועבדי כב"ש הלא ב"ש במקום בית הלל אינו משנה וי"ל דסבירא להו לא נחלקו בית שמאי וב״ה בדבר זה: בית שמאי הא דאמרן. וליכח לאקשויי מנא ליה דאית להו עולת ראייה הואי דלמא לעולם סבירא להו עולת תמיד וטעמא דידהו עדיף להו דהכי משמע מדבעי מאי טעמא לא אמר בית הלל כוותייהו האי לאו מילתא היא

עולותיך ואת שלמיך (שמות כ) ולא פי׳ מתן דמיהן הפשיטן וניתוחן של עולות והקרבת אימורין של שלמים: 🗆 דמיבעיא ליה אמאי לא קאמרי בית הלל עולת ראייה כבית שמאי:

בית שמאי הָא דאמרן ר' ישמעאל יידתניא

ר' ישמעאל אומר כללות נאמרו בסיני

ופרמות

דל"ל דאמרה ור"ל דחנה ימשמשיהן פטורין מן הראיה.